

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad. . . f 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?
ADVERTENTIEN:
15 cents de regel.
Behalve 35 cents zegel.

Particuliere Correspondentie van de Noord-Brabander.)

Mijnheer de Redacteur!

Daar ik het grootste belang stel in uw geacht blad, omdat het zich zoo meesterlijk heeft vooruitgezet in de groote politisch-godsdiensstige questie, die nog dagelijks het onderwerp der gesprekken is in de katholieke kringen, zoo zult gij het mij niet ten kwade duiden, als ik u mijn verwondering te kennen geef over de stille sluimering en den schijnbaren doodslap, waarin dat groote vraagstuk zich schijnt op te lossen. Ik bedoel de wederrechtelijke en despotieke uitzetting van eenen ons dierbaren katholieken kerkjongd, den alom geachten en om zijne uitstekende menschenlievende wereldberoemde bisschop (Groffius) met vier zijner getrouwe priesters.

Een ieder vraagt het zich zelven af, en vrienden vragen het ook onderling, of die plotselinge en voortdurende sluiting misschien niet het noodlottig voortteeken zal zijn van een' toekomstigen dood: of wij dan weder de droevige ervaring zullen bekomen, dat de wederrechtelijke handeling en het stom geweld van eenen Indischen Gouverneur, even als vroeger over den heer van Vliet, thans over den heer van Vliet, willekeurig kan beschikken over de burgerlijke en godsdiensstige regten van vijf Nederlanders, of hooger nog bijna een miljoen katholieke Nederlanders, goetsoonters onderdanen van Neerland's geliefden en rechtschapen Vorst?

Of is in Nederlandsch Indie de wil van een Gouverneur hogste wet en regel van handelen voor den vrien Nederlander, om het even, welke godsdiensstige gemeenschap hij ook zij, toegestaan, en die zijn vaderland verlaat, om zich op een ander deel van zijn vaderland, in Indie, neder te zetten? En is die wilsdun aangene hogere controle van regtsaarden- of godsdiensstige beginselen onderworpen?

Moet men dan in Nederlandsch Indie, in een ander gedeelte van zijn vaderland, en pligt, en geweten, en deugd, en godsdiensstige opoffering aan het persoonlijk oordeel en den luimigen wil van een Gouverneur-Generaal, zoo menigten minste niet verstooten wil zijn uit het rustig bezit van zijn persoonlijke vrijheid en eigendomsregt?

Kan en mag een Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie dan zoo eigendunkelijk spelen met regt en billijkheid?

Kan en mag een Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie dan ongestraft zijn wreede despotie, zoo ver uitgestrekt, dat hij, volgens vermelding van uw nummer van 30 juli, op eene ongeoorloofde wijze de afwijking van het regterlijk gezag belemmert, door bij publicatie een verbod aan de regterlijke collegie in Nederlandsch Indie op te leggen, om zich niet te mengen, ja zelfs geen kennis te nemen van de regtsvorderingen van een Nederlandschen burger?

Wij hopen men wenschen, dat de heer van Vliet, die niettegenstaande zijn jeugdigen leeftijd, door

zijn Bijdragen tot de kennis der Nederlandsche Oost-Indische Bezittingen, de doorstaande bewijzen heeft gegeven, en, zoo wij met grond mogen verwachten, nog geven zal van zijn grondige kennis en doordringenden blik in ons koloniaal regeringsstelsel, wij hopen, dat genoemde heer zijne zaak met kracht en klem zal doorzetten, en door andere kundige en rechtschapene mannen ondersteund worden. Daardoor zal aan de natie eene groote dienst bewezen, en aan den Koning en het vaderland een' blijk van gehechtheid getoond worden. — Trouwens de laatste noodlottige gebeurtenissen in onze overzeesche bezittingen hebben de oogen geopend van allen, die het met den bloei van het vaderland wel meenen, en een ieder gevoelt het nuttige en noodzakelijke eener reorganisatie van het vigerende koloniale regeringsstelsel, opdat verregaande willekeur en treurige botsingen voorkomen worden, die ten slotte tot niets anders kunnen leiden, dan tot het noodlottig verlies van die overzeesche hulpbronnen van ons kringend vaderland: eene reorganisatie, waarbij de grenzen van het staats- even als van het godsdiensstige terrein scherp staan afgeteekend, en het godd. regt van den Nederlandschen burger voor bliede willekeur is gewaarborgd.

Maar boven alles hopen, wenschen en smeeken wij den geëerbiedigden opperbestuurder der koloniën, onzen dierbaren en rechtschapen Vorst, dat H. D. voortloepig toch eene spoedige en gunstige eindbeslissing geve aan den treurigen godsdiensstige toestand, waarin zijne katholieke onderdanen in Nederlandsch-Indie zich bevinden. Wij bidden en smeeken den geliefden Vorst, wiens rechtschapen gevoel en edel hart ons bekend is, dat H. D. van onze bloedverwanten en vrienden, die zoo ver van hun moederland en betrekkingen verwijderd zijn, toch spoedig de troost der godsdiensstige hulpe, die hun zoo wederrechtelijk ontrouwd is, terug te geven, en, zij spoedig in het bezit worden gesteld van den geliefden Bisschop, naar wien zij zo reikhalzend verlangen, gelijk blijkbaar is uit heveligende uittreksels van brieven, die met de laatste landmail zijn aangehaast.

Uittreksel uit een brief gedagteekend Batavia 1 Mei 1846.

Cartenstat en de overige geenspoedde priesters gaan op den ingeslagen weg voort met dag aan dag hunne heiligschennige handelingen te vervolgen. — Van de gemeente gaat hier hier bijna niemand ter kerk. Om de veertien dagen echter maken de militairen des kerk vol onder welke een groot aantal Afrikanen, die voor het grootste gedeelte nog heidenen zijn. — Men zegt, dat er orde wordt gegeven, om al, wat mogelijk is, ter kerk te zenden. — Op die wijze heeft Cartenstat ten minste om de veertien dagen zijn kerk niet volk bezet. — Deze indel overigens verklaard hebben, niet te kunnen begrrijpen, dat de leden der gemeente zoo verblind zijn, geen deele te nemen aan zijne godsdiensstoeffe-

ning, dat het hun nader berouwen zal, dit niet te hebben gedaan, en de geringe priester moet. — Jammer intusschen voor hem, dat zich niemand aan zijn zotte praktijken stoort. — Wij Katholijken zijn hier het meest te beklaggen, zoo zeer verstoken te zijn van de genademiddelen onzer godsdiensstige, die nu van hooger hand gestraakt is. Haar troost heeft voor ons opgehouden, onschoon wij die in Oost-Indis dubbel woedig hebben.

... UEd. zult mij zeer verplichten, om van naer daartoe eene geschikte gelegenheid bestaat, den Godsdiensstige vriend, de Katholieke bladen en andere godsdiensstige werken en geschriften ter opwekking in het godsdiensstige, over te zenden, in afwachting, dat onze gebeden spoedig verhoord, en onze wenschen en verlangens zullen voldaan worden, door den hoogstachtingswaardigen Bisschop met zijne getrouwe priesters weder in ons midden te mogen zien, om onze harten tot geloof en betrouwen op God optewekken, want wat wij door hun afzijn missen, begint zich langamerhand al sterker te doen gevoelen.

Cartenstat heeft bij het Gouvernement aanvraag gedaan, om de expeditie naar Bali, die half april moest vertrekken, te vergezellen, maar het Gouvernement heeft zijn verzoek afgeslagen.

De heer schrijft mij in een brief van 6 maart uit Samarang het volgende: Gisteren avond hebben de weersatijes uit het roomsk-catholiek weeshuis als figuranten gediend in de Fransche Opera, en, zoo als ik hoor, zullen zij aanstaanden maandag in de koren medezingen. — De Pastoor Grube was ook in de comedie en heeft met welgevallen gezien dat de kinderen, aan zijne geestelijke zorg toevertrouwd, zulk een goed figuur maken op het tooneel. Gede. geve, dat zulke slechte priesters toch spoedig verwijderd worden.

Uittreksel uit een anderen brief van Batavia, gedagteekend 1 Mei 1846.

Het genomen koninklijk besluit van den 12 december 1845, waarbij aan de priesters, die met onzen dierbaren Opperherder naar herwaarts zijn gekomen, verleend wordt het radicaal van geestelijken voor de Oost-Indien, is ons van uit het mpedesland medegeedeeld, en heeft bij allen groote vreugde verwekt. — Jammer, jammer is het, dat genoemd besluit geen twee maanden vroeger hier is aangekomen, dan ware de beslissing ontrent het tusschen het Indisch gouvernement en den Hoogwaardigen Bisschop gerezen verschil geheel anders uitgevallen, en wij hadden nu het geluk dien hooggeschatten man met zijne wettige medewerkers bij ons te hebben. — Daar het besluit hier nog niet officieel bekend is, tracht Cartenstat, die van tijd niet weet, wat te doen, de menschen wijs te maken, dat gemelde tijdingen onjuust geschoven zijn. Laat hij zich daarmede niet laten maken; hij zal toch aan zijn post vasthouden, hoe laat het is.

Genoemde priester gaat even als Grube en van Dijk voort met zoowel het H. Sacrificie der Mis op te dragen, als andere diensten te verrigten. De eerste en de laatste hebben gezegd, dat men te Rome het hun dank zou weten, dat zij waren voortgegaan dienst te doen, dat bij een schipbreuk de overblijfselen voor behoud van schip en lading moeten zorgen. Die ellendigen! die zich tegen hunne overheid verzet en daardoor de schipbreuk veroorzaakt hebben! volgens scheepsregt zou hun heel wat anders dan dank te wachten staan.

Op Paaschdag zijn hier en te Soesabaya zelfs eenigen aangenomen en tot de eerste H. Communie. — Dien dag waren hier vele menschen in de kerk, maar bijna uitsluitend protestanten.

... Aan van Dijk zijn door eene protestantsche dame de levielen gelezen over zijn' zucht om des avonds kaart te spelen.

... De kosteres heeft op haar rekwest tot herstel in hare betrekking, van het gouvernement de verwijzing bekomen, tot een besluit van 1835, waarbij aan de kerkenraden de bevoegdheid tot aanstelling en ontslag van kosteren enz. is verleend. Zij heeft zich dus nu bij rekwest tot den kerkenraad gewend en daar de meeste leden voor haar zijn, denkt men dat zij hersteld zal worden. — In afwachting daarvan genieten zij en haar zoon hunne bezoldiging van eenige leden der gemeente, die dat bedrag fourneren.

... O, hoe ongelukkig zijn wij katholieken, in den gegeven toestand! de zon en feestdagen vooral de heilige paaschtijd zijn voor ons voorbijgegaan zonder eenige uiterlijke godsdienstoefening. — God gere dat die staat van zaken toch spoedig ophoude, en wij weder in het heil worden gesteld van onzen dierbaren Bisschop en van waardige priesters.

Uitbreuk uit een brief van Batavia 27 mei 1846.

De expeditie naar Bali is eindelijk gisteren vertrokken. — Met de godsdienst is het hier nog in statu quo. — De opwaardige priesters gaan hier te Soerabaya en te Samarang met hun dienstverrigtingen door, echter komt er bijna niemand der gemeente bij hen in de kerk.

De indruk veroorzaakt door de tijding, dat Zijne Majesteit aan de vier priesters van onzen Hoogwaardigen Bisschop, het radikaal heeft verleend, is groot, en is gebleken, zoo, dat weinige of geen innaken den ex-pastoor Cartenstat in de hand werken. — De geest is en blijft voor het echte catholieke geloof, en hij gevolgt voor den Bisschop en zijne waardige priesters.

Het portret van dien hooggeschapten man wordt hier afgedrukt, het ligt reeds ter perse, en kan iederen dag uitkomen.

Naar ik vernomen heb, is de beruchte N. Hesse te Samarang aangelegd als meeneedige, zoodat die ongelukkige reeds onder de kwade opinie gedrukt gaat. Hij was een dier vervolgers van de Kerk op Samarang.

De houding der katholieken hier ten plaafe schijnt algemeen indruk te maken, want onlangs heb ik van eene geloofwaardige zijde vernomen, dat door protestanten gezegd was, dat gereformeerden en Lutheranen aan het gedrag en de houding der katholieken, sedert het vertrek van hunnen bisschop, een voorbeeld mogten nemen.

Wij gaan voort met onze aandacht in huis te verrigten. Akelig echter is het, zoo voort te leven en vooral op die hooge feestdagen van Paschen, Hemelsaartedag en Pinksteren, de zegeningen der godsdienst te moeten derven. — Wij zijn verlaten en moeten God dienen, even als de heidenen, zonder priester, zonder tempel. — Gedenk toch onze arme zielen, die thans zonder troost, zonder herder, verloren in eene woestijn van zedeloosheid en onwetendheid, op met ons den goeden God te smeken, dat onze Hoogwaardige Bisschop en zijne waar-

dige priesters, weder spoedig in ons midden mogen komen.

ITALIË.

— Noch de *Diario* van 25 juli, noch de particuliere brieven, welke wij uit Rome ontvangen hebben, maken eenige melding van de benoeming van den kardinaal Gizzi tot Secretaris van Staat. De tijding hieraan door eenige dagbladen gegeven is dus voorbarig, ofschoon wij dezelve steeds als hoogst waarschijnlijk beschouwen. (A. d. L. R.)

— Den 27 juli heeft Z. H. zich uit zijne vertrekken naar de zaal van het consistorie op het Quirinaal begeven en alvorens dezelve binnen te gaan, zich bekleed met de rode koorkap en gouden mijter, zoo als gewoonlijk geschiedt voor het eerste consistorie, hetwelk na de krooning gehouden wordt. Z. H. den troon beklimmen hebbende, heeft voor de vergaderde kardinalen de volgende allocutie gehouden, welke door den Onder-deken van het H. Collegie, den kardinaal Macchi, beantwoord werd, waarna de Paus tot eenige bisschoppelijke zetels benoemd heeft.

Erwaardige Broeders.

Voor het eerst van deze plaats twee edele vergadering overziende en op het oogenblik dat wij het woord tot u moeten rigten, gevoelen wij in ons hart de ontroering weder oprijzen, waarmede gij onze ziel geschokt hebt toen gij mij, door de welwillende stemmen uwer bediening, verheven hebt tot de plaats van den Paus Gregorius XVI, roemrijker gedachtenis. De gedachte kwam bij ons op, dat een groot getal kardinalen, zoo in het vaderland als naar buiten bekend door de verhevenheid van hun verstand en wijsheid, door diepe kennis van zaken en door allelei dengden, het leed konden verzachten van het verlies des Opperpriesters, welken God tot zich geroepen had, ten de eer waardig waren hem op te volgen; en echter, alle redenerende, wensohelijke vrijheid ter zijde stellende en, in het jaar van uwen ijer, alleen het oog vestigende op de catholieke Kerk, die in hare weduwestaat zuchtte, dacht gij er slechts aan haar te troosten en te helpen; zoodat door de eenheid van uwe wijsheid en met zonder eene geheime ingeving der goddelijke Voorzienigheid, na nauwelijks twee dagen in het Conclave doorgbracht te hebben, gij ons tot het Opperpriesterschap verheven hebt, ondanks onze onwaardigheid, vooral in deze tijden zoo vol van rampen zoo wel voor het christelijk als voor het burgerlijk gemeenebest. Doch wij weten, dat God van tijd tot tijd zijne almacht in de zwakste voorwerpen aan den dag legt, opdat de menschen zichzelf niets toeschrijven, maar aan hem alleen de verschuldigde eer en vereerlijking geven; daarom zijne ondergrondelijke raadsbesluiten over ons eenbedrigende, hebben wij, betrouwd op de ondersteuning van zijnen hemelschen bijstand, maar, terwijl wij naar billijkheid aan den almachtigen God, die ons, hoe onwaardig ook, verheven heeft, het eerst onzen dank betuigen en altijd zullen betuigen, geven wij devens ook aan u de verzekering onzer eekentlijkheid aan u, die tolken en bedienaren van zijnen goddelijken wil, een zoo eervol, ofschoon onverdiend, oordeel over onze nederigheid geveld hebt.

Ook zullen wij steeds niets meer ter harte nemen, dan door daden den bijzonderen ijer onzes verwiltheid jogens u aan den dag te leggen; geene gelegenheid voorbij latende gaan, om de rechten en waardigheid van uwe Orde te beschermen en u, zoo veel in ons zal wezen, aangenaam te zijn. Wat u betreft, wij verwachten niet vertrouwen van uwe liefde, dat gij onophoudelijk onze zwakheid zal ondersteunen door uwen raad, uwen bijstand, uwen ijer, opdat geen godsdienstige noch tijdelijke zaak enige schade lijde ten gevolge onzer verheffing. Wij moeten met eene innige euzpandigheid werken, om de welvaart en de eer der Kerk, onzer aller Moeder te bevorderen; wet eenen vasten en volhardenden moed de waardigheid van den Apostolischen Stoel te handhaven en eindelijk, om met uwe zorg de rust en vreedzame eendragt van de christelijke Kerk te verzekeren, opdat dezelve onder den zegen Gods dagelijks groeie en loeume in verdienste en goet.

Gaat dan voort zoo als gij begonnen zijt, met u jegens ons verdienstelijk te maken en laat ons gezamenlijk van God, door onophoudelijke gebeden vragen, dat wij doen kon gekozen, in zijne ontstappen mogen wandelen, en wij, na de hulp der Heilige Maagd Maria ingeroepen te hebben, met behulp der Heilige Apostelen Petrus en Paulus, door de vurigste gebeden, van Jesus, den opperhou-

stichter der godsdienst en van ons Apostel ambt de genade verwerven van eenen gunstigen blik op ons geworpen van den heiligen berg Sion; en Hij welgevallig daanbre de vervoeringen van vreugde van een volk, dat aan zijne verheerlijking verknoght is; op dat alle onze handelingen en pogingen gelukaanbrengend mogen zijn voor de algemeene Kerk, die aan onze zorg is toevertrouwd en voor de volkeren, welke aan onze magt onderworpen zijn.

— Den 23 juli is de congregatie der studien uit vijftien Kardinalen bestaande, in tegenwoordigheid van den Paus vergaderd geweest. Het was voor het eerst, sedert hare oprigting door Paus Leo XII, dat deze congregatie onder voorzitterschap van den Paus bijeenkwam.

Denzelfden dag zijn de audientien aangevangen, welke de Paus aan af zijne onderdanen zonder onderscheid van stand of rang verleent. Deze audientien zullen vooréerst twee malen in de maand verleend worden.

DENEMARKEN.

De Stenden van Jutland, te Roestilde vergaderd, hebben zich den 27 juli bezig gehouden met een voorstel, strekkende om het verlangen te uiten naar eene meer liberale constitutie voor Denemarken. Dit voorstel is door 40 stemmen tegen 25 naar eene speciale commissie verzonden.

De Groothertog van Oldenburg heeft geprotesteerd tegen het manifest van den Koning van Denemarken betrekkelijk het regt van opvolging in de hertogdommen Sleswijk en Holstein. Dit protest is naar de deutsche Bondvergadering gezonden, welke, naar men zegt, zich eerstdaags met die gewichtige zaak zal bezig houden.

DUITSCHLAND.

Men heeft reeds insermaten gevraagd hoe groot het getal der forgeanen in Duitschland toch wel wezen zou. Een voldoende antwoord op die vraag is zeer moeijelijk, omdat de forgeanen daaromtrent berigten verspreiden, welke geen schijn van waarheid hebben. Daarenboven wachten zij zich wel kennis te geven van de personen, welke zij aan de protestantsche geloofsbelijdenis ontrakt hebben. Om er slechts een voorbeeld van aan te tekenen, men eitesisch de forgeanen der provincie Silesien, terwijl de naamlijsten, welke het prussisch gouvernement van hen gevorderd heeft, er voor geheel Silesien slechts 2073 opgeeft. En onder dat getal heeft men nog aldegene begrepen die zich hebbende laten verleiden om de sekte over te gaan, dezelve later uit eigen beweging hebben ontrakt, of sedert dien tijd overleden zijn. Het overige bestaat uit 204 genaamde katholieke welkemen nouit, in eenige kerk zagge van personen, die een gemeen schappelijk hebben aangegaan. Wanneer men in de sekte van de forgeanen men steeds dat geheel het gezin ingedruwen wierd, al was het ook dat de vrouw en kinderen tot de protestantsche godsdienst behoorden.

— Mr. van Bisschop van Munster, van heer Caspar Maximilian van Drost en Vischering is in den nacht van den 2 ten 3 augustus plotseling, ten gevolge van eenen aanval van harte overleden. De kerk verliest in hem eenen edigen verdediger harer rechten, het bisdom van Munster eenen waakzamen ziele en den Staat eenen veldheer en diefde van markvoogt.

PANJË.

— Mr. van Bisschop van Munster, van heer Caspar Maximilian van Drost en Vischering is in den nacht van den 2 ten 3 augustus plotseling, ten gevolge van eenen aanval van harte overleden. De kerk verliest in hem eenen edigen verdediger harer rechten, het bisdom van Munster eenen waakzamen ziele en den Staat eenen veldheer en diefde van markvoogt.

— De dagbladen hebben hunnen pennenstrijd

gestaakt over het huwelijk der Koningin, en het is te verachten, dat al wat zij geschreven hebben, weinig invloed zal uitoefenen op het te nemen besluit.

— Den 23 julij is de Koningin van Portugal eene prins gevallen. Ibrahim-pacha kwamen dezelfde dag te Lissabon aan en woonde het Te Deum in de hoofdkerk gezongen, bij.

— Deze dagen heeft in de Kerk der Menschevording te Madrid eene treffende plegtigheid plaats gehad om de bekeering te viere van eenen jongen Egyptenaar, oud 18 jaren, en een joodsch meisje oud 17 jaren. De patriarch van Indie verrigte de dienst. De markies de Valuediano en de herzogin-douaniere van San Carlos waren peter en peter bij volmagt der Koningin.

— De jonge egyptenaar is zoon van eenen Spanjaard, in dienst van Mehemet-Ali, die met eene Egyptische vrouw gehuwd was. Men heeft hem de namen gegeven van Ferdinand-Isabella. Het joodsch meisje die de namen van Maria-Isabella ontvangen heeft, is dochter van eenen Spanjaard en eene jodin. De bekeerlingen zijn gedoopt, gevormd en hebben tevens voor het eerst aan de H. Tafel aangezeten.

— De spaansche dagbladen spreken met veel lof van de nieuwe wet door lord John Russell ontworpen, wyl dezelve in de toekomst eene aanzienlijken uitvoer van Cuba-suikers zal opleveren.

ENGELAND

LONDEN 2 augustus. Gisteren namiddag is een verschrikkelijk onweder over Londen en deszelfs omstreken uitgebarsten. Gedurende bijna drie uren is de regen bij stroomen nedergevallen, met hagel en zwaren donder vergezeld. Kenige wijken zijn zoodanig overstroomd geworden, dat in een oogenblik alle gemeenschap afgebroken was. De hagel heeft aanzienlijke schade aangericht in een aantal openbare gebouwen en particuliere huizen. In den St. James-schouwergang is meer dan 700 glasruiten in den kuipel vernield. De kuipel der nationale kunstzaandery is ook zeer beschadigd en de daarin verzamelde meesterstukken liepen het gevaar gesaar. Een schat op 2000 pond is de schade welke alleen aan glasruiten geleden is gedurende dit onweder. De openbare tuinen en wandeldreven zijn vernield.

In de wijken Saffron-Hill zijn de velders en herten velders spoedig onder water geraakt, dat eene groote hoeveelheid menschen, goederen, klederen, enz. door het water zijn medegevoerd naar het kanaal, Fleet genaamd. De bezitters der velden op de Teems hebben zich dadelijk in schuilen naar de ontlastingsplaats van dit spool in de Teems begeven en nog een aantal voorwerpen gereed welke anderszins de rivier verloor verloren geraakt zijn.

De hagel die bij tussenpozingen viel, was zoo hevig dat men stenen heeft opgericht die tot anderhalf ons wegen. De hagel heeft meer dan 7,000 glasruiten vernield in het nieuw Parlement-huis van Westminster-Hall. De glazenkuipel die zich boven den grooten trap van het paleis van Buckingham verheft, is geheel door den hagel vernield; de trap en het voorportaal van het paleis stonden onder water.

In de fabriek der heeren Cubitt, in Millbank, zijn 12 a 14 duizend glasruiten gebroken en in de fabriek der heeren Broadwood 8,000. In den zoogenoeten tuin van Surrey, hielden de dieren der menagerie, door de zware donderslagen zeer verschrikt, op eene verschrikkelijke wijze. Koning Lauwin heeft ontijdig hare jongen geworpen en men zag de span zich de vegen bedekken om den wetticht niet te zien. De bliksem heeft het dak van een huis te Kensington getroffen en er al de behouwenen afgevoeren. In Victoria Road is een bevedere door den wind weggerukt. De schaden door dit onweder veroorzaakt, zijn onberekenbaar.

— 3 augustus. De Times meldt dat lord John Russell aan het Parlement een ontwerp zal aanbieden, om de regeling der voepaasig van lijfstraffen in het engelsche leger. Volgens dat ontwerp zou het maximum der straf gebragt worden op 50 zweepslagen en zou die straf niet mogen uitgevoerd worden, dan nadat de geeneesker verklaard heeft, dat zulks zonder gevaar voor het leven des verurdeelden kan plaats hebben.

— Daniel O'Connell, jongste zoon van den bevrijder, is 11 vijndag gekozen tot vertegenwoordiger der stad Dunkalk in het Parlement. Geen ander kandidaat had zich voorgedaan om die verkiezing te betwisten.

EGYPTE.

Uit Alexandria schrijft men van den 19 julij dat de Onderkoning van Egypte te Rhodes is aangekomen, op reis zijnde naar Konstantinopel.

— De prins van Joinville, zoon van den Koning der Franschen, wordt te Alexandria verwacht, alwaar men hem een koninklijk onthaal voorbereidt.

Prins Hendrik der Nederlanden wordt insgelijks in de eerste dagen van Augustus verwacht.

FRANKRIJK.

PARIJS 4 augustus. Onder de behoudende partij hebben 34 gedeputeerden zich tegen niet meer voorgedragen of zijn niet herkozen; onder de oppositie is zulks met 46 gedeputeerden het geval. De behoudende partij telt 62 nieuwe gedeputeerden, de oppositie 17.

Heden morgen zijn in het geheel 384 verkiezingen bekend; daarvan behoren er 252 tot de behoudende partij en 132 tot de oppositie.

Er zijn nog 74 verkiezingen waarvan men den uitslag nog niet kent.

De partij, welke het meest geslagen wordt, is die der legitimisten. Het is bekend dat zij reeds twaalf leden verloren heeft, als de heeren de Graaf Braville, Espinasse, Bechard, de Panat, de Jurian, de Larcy, Behaguel, Espigat, de Viart, de Saint Priest en Tillet de Clermont.

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH 5 augustus.

— Aan het dagblad de Tijd Noord-Hollandsche Courant, ontleerden wij de volgende bijzonderheden omtrent de aankomst en de ontvangst van Mgr. Groof in Hertogenbosch.

AMERSFOORT 3 augustus. De dagen van 31 julij, 1 en 2 augustus h. zullen door Amersfoort's catholijken lang met genoeggen heracht worden. Zij werden vereerd met een bezoek van den Hoogwaardigen Bisschop van Boorluchtigen Balingden onwrikbaren handhaver van de tucht en de heilige regten der Kerk, den Bisschop van Canea in part. In fid., Mgr. Groof.

Vroeg in den morgen van srijdag den 31 julij wapperden de vlaggen van de torens en uit de huizen der beide kerken en pastoren, en van het instituut der Scaut de Notre Dame alhier. Even na 10 ure reed de gezamenlijke geestelijkheid der stad, in twee rijtuigen den weg op naar Soest, den Hoogwaardigen gast te gemoet. De Wel Eerw. Heer J. G. Wennekendonk, pastoor der O. L. V. Kerk, die in den wijdberoemden Bisschop eenen studie-vriend en wel eenen klas-genoot van het seminarie te Culenburg ontmoette en bij wien Z. H. W. alhier zou verblijven, heette Z. H. W. namens de geestelijkheid van Amersfoort, welkom in haar midden, en omstreefs 12 ure hield de heldhartige belijder des geloofs, het onbetwefelen slagtoffer van den moedwil des Javaansenen Satraaps, zijne plegtige intrede binnen deze vesten. Langs den weg op eenen aanmerkelijken afstand van de stad, langs de straten en openbare pleinen, knielden de catholijken neder, om den bisschoppelijken zegen te ontvangen, terwijl de oncatholijken met eerbied den man groetten, die als een gevaarlijk oproermaker gebannen, van de heet toevertrouwde kudde met

geweld verwijderd werd, omdat hij, zijnen pligt en zijn geweten getrouw, voor de bedreiging en het geweld van eenen Indischen despoot niet had gewicht. Onder het luiden der klokken van beide catholijke kerken, stapten Z. H. W. af voor de O. L. V. Kerk, die reeds opgevuld was met geloovigen, brandende van verlangen, om den grooten Bisschop te zien, te hooren en van hem gezegend te worden. Onder de vreugdegelumen van het loflied *Annuntiamus tibi*, uit de *Schepping*, werd Z. H. W. door eenen steel van Priesters, ook uit de nabijheid, naar het altaar begeleid, waar Z. H. W. na een kort gebed en zich met het heilig gewaad bekleed hebbende, eene hartelijke toespraak hield tot de verzamelde menigte, en haar eerst zijnen zegen en vervolgens den zegen met het H. Sacrament mededeelde.

Zaterdag den 1 augustus gaf Z. H. W. een bezoek aan de Scaut de Notre Dame. Z. H. W. werd door vier Javaansche Pensionnaires met bloemen bestroofd naar de kapel geleid, terwijl de Eerw. Zusters het *Benedictus qui venit in nomine Domini* van eene mis van Haydn uitvoerden, hield daar eene warme en roerende toespraak, en gaf vervolgens den zegen met het Allerheiligste.

Des middags van dezen dag dineerde Z. H. W. bij den Wel Eerw. Heer Blom, Pastoor der Kerk *Soli Deo Gloria*, en verrigte in deze kerk des avonds eene pelgtig Lof met toespraak aan de talrijk opgekomen gemeente.

Zondag den 2 augustus celebreerde de onvermoeide Kerkraad de Hoognis in de O. L. V. Kerk. Reeds een uur vóór den tijd was het kerkgebouw opgevuld met geloovigen die nog eenmaal verlangden hem te zien en zijn onderigt en zijne zegeningen te ontvangen. Ondanks de schier ondraagelijke warmte hield Z. H. W. eene krachtige, belangrijke en zielverheffende rede, naar aanleiding van het voorgelezen Evangelie, tot de vergaderde gemeente, en des namiddags ten 2 ure verliet Z. H. W. weder deze stad, den dank van alle catholijken met zich voerende voor het stichtend en versterkend bezoek en den wensch, dat God, die de herten der koningen in zijne handen draagt, ook aan onzen geliefden Koning, die het goede wil en de rechtvaardigheid bemint, die de handelingen van den Doorluchtigen Baling openlijk heeft goedgekeurd en bekrachtigd, ook de kracht geve om recht te doen aan de catholijken van Nederland-Indie, volledig regt aan de catholijken van geheel Nederland.

— Uit Oirschot schrijft men van den 6 augustus: Hier in het naburige Beers is een boer ten gevolge van de groote hitte en het drinken van karnemelk op het land subiet dood gebleven.

— Z. M. de Koning heeft zich de vestiging van een station voor den Rijn-spoorweg aan het Oude Hoofd, achter den Haringvliet der stad Rotterdam, laten welgevallen, en het plan van de Rijn-spoorweg-Maatschappij kan derhalve, behoudens de voorzietingen, die in het belang van 's Rijks Werf van de stad voor voorsz. onderneming moeten worden daargesteld, en waartoe zij zich moet verbinden, als goedgekeurd worden beschouwd.

— In ons N. 25 van 24 junij deelden wij een bericht mede dat de heer J. P. Koens alhier, het voornemen had opgevat, om, onder de vereischte goedkeuring, eenen spoorweg aan te leggen, reestreeks van Amsterdam over Alphen naar Rotterdam, hoofdzakelijk moetende dienen voor den grootlandhandel. Thans vernemen wij, dat dit ontworpen plan vooreerst bij de regering bedenkingen heeft ontmoet.

— LEEUWARDEN 3 Aug. Tegevolge der zware hitte van gisteren, waarbij de thermometer van

1-4 ure 90°F. teekende, zijn nabij Dokkum vier vette ossen dood op het land gebleven, terwijl in de omstreken nog verscheidene andere koebesten gestorven zijn. Gelukkig dat door een hevig onweder het welk met stortregens vergezeld ging, de buitengewone warmte verminderde, tengevolge waarvan de thermometer gisteren avond ten 8 ure tot op 70° gedaald was, hetwelk alzoo met den stand van 's namiddags, het merkwaardig verschil van 20° opleverde.

Sedert eenige dagen bevindt Z. Exc. de staatsraad-gouverneur dezer provincie zich zorgelijk ongesteld. Wij hopen spoedig de herstelling te kunnen mededeelen van den man, in wiens ziektoestand de hartelijkste deelneming algemeen is.

LATERE BERIGTEN.

To Cesene (Kerk. Stat.) hebben eenige onlusten plaats gehad, waarbij 3 personen het leven verloren hebben. Ten gevolge dezer gebeurtenis is het zwitsersch garnizoen dadelijk door andere troepen vervangen.

Van alle zijden ontvangt men uit de provincien de verblijdendste tijdingen over den indruk, welchen het verleenen van amnestie heeft verwekt, en de algemeene blijken van genedigheid en liefde, welke daarbij zijn aan den dag gelegd.

Den 29 juli liep op de beurs van Weenen het gerucht dat de prins y. Mette zich eensklaps ernstig ziek was geworden, het is echter waarschijnlijk dat dit gerucht van grond ontbloomt is.

De Stenden der hertogdommen Sleeswijk en Holstein hebben den 27 juli met eenparige stemmen min vier het voorstel aangenomen, om het adres betrekkelijk het erfregt in gemelde hertogdommen, aan de duitsche Bondsvérgadering in te dienen. Men zal zich herinneren dat de Commissaris des Konings van Denemarken geweigerd heeft dit adres aan den Koning te doen geworden.

Eit Dublin schrijft men dat O'Connell niets wil hooren van eené verzoening met Smith O'Brien en het Jeugdijg Ierland en dat hij zich voornemens is aan het repaal-gedootschap voor te stellen, de doorthuizing der leden van die partij op de lijst des genootschaps te bekrachtigen.

Een der leden van het jeugdijg Ierland, de heer Meagher, yennende dat hij in de laatste vergadering op Conciliation-Hall beleedigd was door den kapitein Broderick, een der warmste vrienden van O'Connell. Bij het verlaten der vergadering heeft hij een zijner vrienden tot den kapitein afgezonden om hem voldoening te vragen. Op de weigering van den kapitein heeft hij hem eenige rottingalagen toegediend; de kapitein heeft de politie te hulp geroepen en de aanvaller is gevangen genomen.

De bekeeringen tot het catholiciemus gaan in Engeland steeds voort, en zijn te merkwaardiger, daar de personen die in den schoot der Kerk terugkeeren, tot de keur der maatschappij behooren. Miss. Lochhart, schoonster van den uitgever van de Quarterly Review heeft het catholijk geloof omhelsd. De weduwe en het huisgezin van wijlen John William Bowden, aan wien de heer Newman zijn tweede deel van leerredenen voor de gemeenten heeft opgedragen, zijn insgelijks tot de catholijke Kerk overgegaan.

Thans zijn 446 verkiezingen te Parijs bekend, 274 behooren tot de behoudende partij, 172 tot de oppositie. Elf benoemingen zijn nog onbekend, terwijl vier collegien, uitwoorde van dubbele verkiezingen, zullen moeten oterstemmen en de kiescollegien van Corsika eerst den 8 augustus zijn opengevoeren.

Eit Antwerpen schrijft men: Geen nadere tijdingen komen bevestigen, dat de aardappelenziekte zich in de Ardennen en omliggende landen verftoond heeft. Het is zeker dat op sommige plaatsen de aardappelen eenig bederf ondergaan hebben, hetwelk men kan toeschrijven of aan plaatselijke oorzaken of aan de droogte of aan de ziekte van het afgekomen jaer. Doch het zijn slechts weinige uitzonderingen, welke orentzen en eenige zuidelijk departementen van Frankrijk waargenomen zijn. De tijdingen uit Holland worden dagelijks geruststellender even als die uit het Noorden van Frankrijk. Onze aardappelvelden, zoo wel hier als in Vlaanderen zijn rijk aan vooruitzichten en de wasdom gaat met eené gewenschte snelheid voort. De belgische Senaat is tegen woensdag 12 ure ter vergadering opgeroepen.

POSTWAGEN-ONDERNEMING
Concordia
H. BOGAERTS & COMP.
VERTREKKEN dagelijks met 6 dezer.
Van Breda 's morgens 4½, van Tilburg ten 6½, van 's Bosch ten 9, van Grave ten 12 en van Mijmegen des namiddags ten 2 ure om te Arnhem ten 3½ uur aan te komen, in Directe Correspondentie met den 3den trein op Amsterdam in de Dienst dezer Onderneming op Zutphen, Deventer, enz.
NB. De Tarieven voor verzendingen van Specie, Waarden en Goederen, zijn zoo per Spoor-trein als in alle andere rigtingen binnen en buitenlandsch zeer matig gesteld geworden.

Aanbesteding.

Op Woensdag den 19 Augustus 1846, des voormiddags ten 11 ure, zal ten herberge bij de kinderen J. VAN VEGHEL op Vorstenbosch, publiek onder nadere goedkeuring en in bijzijn van den heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in Noord-Brabant, of bij deszelfs absentie door den heer Ingenieur L. RIJSTERBORGH, bij inschrijving en opbod worden Aanbesteed:

Het Bouwen
KERK EN TOREN
VOOR DE
Roomsch Catholijke Gemeente te VORSTENBOSCH.

Het Bestek ligt ter lezing te 's Bosch, in het Hotel het Parlement, bewoond door W. REGGERS, te Grave bij de Wed. SCHOONENBERG, te Veghel bij de Wed. VAN DER AA, te Dintker bij A. VAN SCHIJNDEL, te Nistelrode bij F. VAN DRIEL, te Uden bij A. VAN DER MEULEN, te Vorstenbosch bij de Kinderen J. VAN VEGHEL. Terwijl nog Bestekken ad f 125, verkrijgbaar zijn gesteld bij den Boekdrukker J. F. DEMELINNE te 's Bosch. De teekening ligt ter inzage bij den Onvrijter van den Waterstaat B. KIEVITS te 's Bosch, bij wien ook de verlangd wordende inlichtingen te bekomen zijn.

SOCIETEIT VAN NAVIGATIE
ZUID-WILLEMSVAART TE 'S HERTOGENBOSCH.
VOLK- EN PAKSCHUITEN-DIENST
'S HERTOGENBOSCH en MAASTRICHT
Vice Versa.

HERVATTING VAN DIENST op aanschanden Maandag den 10en Augustus 1846 des avonds ten vijf ure of na de aankomst der STOOMBOOT van ROTTERDAM.

De Vendu-Meester P. VAN DONGEN zal op Dingsdag den 20den October 1846, zes en veertig en volgende dagen, des namiddags ten twee ure, ten huize van de Erve van wijlen den heer A. J. VAN DE WETERING in de Buijthamerstraat te 's Hertogenbosch, in het Openbaar Verkoopten, een zandlijken inboedel, bestaande in: MAONIEHOUTEN en anders, TAFELS, STOELN met TRIJPEN en andere Zittingen, CHIFFONNIERES, BUREAUX, KASTEN, SPIEGELS en PLATEN achter Glas, BEDUEN en MATRASSEN, LENNEN en PELLEN, KOPER, TIN, PORSELIJN, GLAS en AARDWERK, Voorts eenig ZILVERWERK, eené collectie GEDENK-PENNINGEN en eené partij SCHILDERIJEN, waaronder verschillende van goede Oude Meesters.

Alles op Maandag den vijftien October bevoens, van des voormiddags tien tot twaalf en van des namiddags drie tot vijf uren voor een ieder te zien, zullende het ZILVER, de PENNINGEN en SCHILDERIJEN, bovendien tot op den laatsten dag der Verkoopings, des voormiddags voor Heeren, Liefhebbers en Kunstkoopers te zien zijn.

ZEGT HET VOORT.

J. H. LAARMAN, te Amsterdam herop den eersten dezer maand uitgegeven en verzonden.

DE WEDSTRIJD
DER HANDBOOG-SCHUTTERIJEN
te 's Hertogenbosch

op den 1 July 1846. Met eené afbeelding van den Praalwagen der Schutterij de Unie. Prijs 80 cts.

Bovenstaande beschrijving maakt een gedeelte uit van No. 8 der HONINGBIJ of BLOKLEZING op het gebied van Kunst, Wetenschap en Smaak. — Van dit Maandwerk, welker Redactie er zich op toelgt alles te vermijden wat iemands gevoelen of denkwijze zou kunnen hinderen en daarom reeds alle aanbeveling verdient, verschijnt op den eersten van iedere maand eené aflevering met 3 of 4 Platen. De Prijs voor den geheelen Jaargang is f 3,90. Exemplaren der beschrijving van den WEDSTRIJD en proefnommers van de HONINGBIJ zijn verkrijgbaar bij Gebr. MULLER, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch.

De Notaris H. A. BIJVOET, gevestigd te 's Hertogenbosch, zal, op Vrijdag den 14 Augustus 1846, des voormiddags ten tien ure, ten huize van H. B. van Lamoen aan de Blaauwe Sluis onder Maaren

PUBLIEK VERHOOPEN:
Eene aanzienlijke partij allerbest gewassen
WAARDEN- EN WILLIGEN-SCHAARHOUT
EN ZWARE WILLIGENBOOMEN,

staande op den Middelwaard onder Driel, toebehoorende aan den heer JOS. DE WIJS. Nadere Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris BIJVOET voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

In de Hoofdplaats der Provincie Noord-Brabant wordt ter OVERNEMING aangeboden: Eene sedert jaren gevestigde en voor meerdere uitbreiding vatbare zaak, met een klein kapitaal kunnende gedreven worden. Voor geschikt voor handelen in materiele waren. Iemand hierop reflecterend, gelieve zich met franco brieven te adresseren P. C. aan den Uitgever van de Noord-Brabander.

Door sterfgeval wordt **Uit de Hand te koop aangeboden** het van ons bekende en tot heden met goed succes gehoudene Logement **DE DRIE PAUWEN** staande en gelegen op het beste gedeelte dezer Stad. Hetzelve is voorzien van onderscheidene Behangen, met Geplaatste DEKDEKEN en BOVENKAMERS, groote OPENBLAATS, STALLING voor 12 PAARDEN, ruime REMISEN, waarachter eenen groeten TOIN, met uitgang op de Stads-wa.

De groete veelder dit HUIS heeft de gezamenheid door weinige veranderingen tot alle einden interigten, waartes de privilegien, aan hetzelve verbonden, veel bijdragen. Reflecterenden adresseren zich met franco brieven onder de Letter V. by Drucker dezer.

Graanmarkt

van 'S HERTOGENBOSCH
Woensdag en Dinsdag den 5 en 6 Augustus.
NIEUWE ROGGE / 82 1/2 100 1/2 105 1/2
BORKWIT / 61 1/2 65 1/2 70 1/2
HAVER / 3 1/4 3 1/2 3 1/2
De zetting van het roggebrood alhier is 35 1/2 cts. de drie Ned. ponden. Het Ned. pond Boter f 0.85 1/2 0.98.

AMSTERDAM, 5 Augustus.
Taswe bij geveert verhocht, f 128 p. Pool, f 131 1/2 133 1/2 124 p. dito f 129, 290, 125 p. b. Pools, f 130, 127 p. b. dito f 122, 128 p. w. b. dito f 130.

Rogge, bingertien tot de gemiddelde prijzen verhocht, de zetting 118 p. Dinsdag f 124, 120 p. Petrosab. f 126, 118 p. Odessa f 120. In cont. f 122 p. Pruis f 120.

Beurs van Amsterdam.

Woensdag 5 augustus ten 4 ure.
W. S. 2 1/2 p. 60 1/2, 2. Dito 3 p. 73, 72 1/2. Dito Cermet f 4 p. 95 1/2. Haadem. 175 1/2 1/2. Rijn-Spoorweg 116.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.